

Suomen Jazz & Populaarimusiikin Arkiston Kannatusyhdistys ry

Toimintasuunnitelma 2011

Tiivistelmä

Suomen Jazz & Pop Arkisto JAPA on tieteellinen arkisto, joka kerää, säilyttää, luettelee ja tarjoaa suomalaiseseen populaarimusiikkiin liittyvää tietoa ja aineistoa. Arkiston kokoelma (420 hyllymetriä) kattaa merkittävän osan suomalaista kulttuuriperintöä. JAPA tarjoaa neuvonta- ja tietopalveluja ja julkaisee populaarimusiikin historiaan liittyviä tutkimuksia. JAPA on digitoinnin ja pitkäaikaissäilytyksen asiantuntija.

JAPA on kaupallista voittoa tavoittelematon yhdistysmuotoinen arkisto. Kannatusyhdistykseen kuuluu 234 jäsentä. Arkiston hallituksen puheenjohtajana on viime vuodet toiminut Jaakko Harjula. Arkistolla on kaksi vakinaista työntekijää, arkistonjohtaja Janne Mäkelä ja amanuenssi Maaret Storgårds. Vuonna 2011 toiminta pyritään rahoittamaan opetusministeriön harkinnanvaraisella valtionavustuksella, muilla avustuksilla, jäsenmaksuilla ja omien julkaisujen myynnillä.

JAPA muutti vuonna 2010 Helsingin Sörnäisiin ja juhli 20-vuotista taivaltaan muun muassa järjestämällä pohjoismaisen jazzkonferenssin. Vuonna 2011 JAPA keskittyy perustehtäviensä ohella tietokantansa ja pitkäaikaissäilytysjärjestelmänsä kehittämiseen sekä aineistonsa digitointiin. Lisäksi JAPA jatkaa Digiwiki-verkkopalvelun koordinoitua ja tarjoaa kokeiluluontoisesti muille muistiorganisaatioille äänitteiden itsepalveludigitointia. JAPA tiivistää yhteistyötä järjestämällä arkistojen kokoelmapolitiikkaa koskevan seminaarin. Yksittäisistä hankkeista merkittävin on populaarimusiikkia koskevien yksityisarkistojen ja -kokoelmien kartoittaminen.

Rahoituksen epävarmuus ja aineistohallinta ovat arkiston suurimmat ongelmat. Pop- ja rockkulttuurin arkistomateriaalin määrä kasvaa lähivuosina.

1. Varsinainen toiminta

1.1. Aineistohankinta ja säilytys

Vuonna 2011 JAPA kartuttaa entiseen tapaan kokoelmiaan. Arkistolla on 360 henkilökokoelmaa (elokuu 2010), jotka muodostuvat musiikkialan toimijoiden, kuolinpesien, tutkijoiden, järjestöjen ja koulutuslaitosten lahjoituksista. Yleiskokoelman runkona ovat lehtileikkeet, lehdet, kirjat, haastattelut ja muut tallenteet.

Arkistolla on äänitteitä 5800 tuntia, joukossa muun muassa 400 haastattelunauhoitusta. Videokokoelmassa on 5400 nimikettä, ja se sisältää pääosin kotimaisia populaarimusiikin televisio-ohjelmia. Lehtileikkeitä kertyy noin 5000 kappaletta vuodessa. Arkisto saa vapaakappaleina kotimaisia musiikkilehtiä.

Vuonna 2011 JAPA kartoittaa yksityisiä pop- ja rock-kokoelmia joukkokyselyllä. Yhtenä suurena tehtävänä on cd-valmistamo Dicientian konkurssipesästä saadun 20.000 tallenteen järjestäminen ja säilyttäminen. Lisäksi arkisto paneutuu julistekokoelmansa kehittämiseen ja dokumentoi äänilevykauppoja.

1.2. Tietojärjestelmät ja -palvelut

Hankinnan ja säilyttämisen lisäksi arkiston kolmantena päätehtävänä on aineiston luettelointi. Äänitteet, videot, painetut nuotit ja nuottikäsikirjoitukset luetteloidaan kansallisdiskografia Violaan. Uutena toimintona valokuvat luetteloidaan omaan tietokantaan. Henkilökokoelmien kuvaukset, muusikkohaastattelut ja lehtikokoelma ovat esillä arkiston internet-sivuilla. Luetteloinnin vastuuhenkilönä on amanuenssi Maaret Storgårds. Kotisivujen ylläpidosta vastaa Jouni Eerola.

Arkiston neljäs päätehtävä on tiedon tarjoaminen. Asiakkaat voivat tutustua aineistoon arkiston tiloissa ja osin verkkopalveluna. Neuvonta- ja tietopalvelut ovat maksuttomia. JAPA on ollut aktiivisesti mukana Kansallinen digitaalinen kirjasto -hankkeessa, jossa yhtenä tavoitteena on aineiston sähköisen saatavuuden parantaminen asiakasliittymän avulla.

1.3. Aineistojen digitointi

Digitointi pysyy JAPAN vahvana alueena jo pelkästään siksi, että uusia aineistoja saadaan jatkuvasti. Tuhoutumisvaarassa olevat avokelanauhat, c-kasetit ja muut analogiset äänitteet siirretään digitaaliseen muotoon. JAPAN videoaineisto on jo pääosin digitoitu, mutta kokoelma ”virkistetään” siirtämällä se uusille LTO3-nauhoille. Vuonna 2011 digitoidaan paljon valokuvia ja kirjallisia dokumentteja, kuten nuottikäsikirjoituksia ja vanhoja tutkielmia. Digitointi tehdään pääosin arkiston omilla laitteilla. JAPA on saanut vuosille 2010–2011 opetusministeriöltä 140.000 euroa erityisavustusta digitointiin ja siihen liittyviin kehityshankkeisiin.

1.4. Digitoimisto

Arkisto opastaa järjestöjä, yhteisöjä ja laitoksia erityisesti äänitedigitointiin liittyvissä kysymyksissä. JAPA tarjoaa Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen kanssa kokeiluluonteisesti pienimuotoista äänitedigitointia maksuttomana itsepalveluna. Digitoimisto sijaitsee JAPAN tiloissa.

1.5. Digiwiki

JAPA on syksystä 2007 hallinnoinut suomalaisten muistiorganisaatioiden kehittämää Digiwiki-verkkopalvelua, joka tarjoaa kulttuuriaineistojen digitointiin ja pitkäaikaissäilyttämiseen liittyvää tietoa ja koulutusta. Opetusministeriö myönsi hankkeelle 35.000 euroa erityisavustusta 2010–2011. Palvelun ylläpito ja kehittäminen kuuluu Jouni Eerolan työtehtäviin.

1.6. Tutkimus, opetus ja seminaarit

Arkistonjohtaja Janne Mäkelä julkaisee suomalaisen populaarimusiikkiin ja arkistotoimintaan liittyviä artikkeleita, esseitä, arvosteluita ja katsauksia tieteellisissä ja kulttuurialan lehdissä. JAPA jatkaa yhteistyötä muun muassa seuraavien tieteellisten instituutioiden kanssa: Helsingin yliopiston musiikkitieteen laitos, Kansalliskirjaston musiikkiosasto, Kansallisarkisto, Tampereen yliopiston musiikintutkimuksen laitos, Kansanmusiikki-instituutti, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, Sibelius-Akatemia, Turun yliopiston kulttuurihistorian ja musiikkitieteen oppiaineet ja International Institute for Popular Culture (IIPC) sekä Suomen virtuaaliyliopisto. Musiikin ja näyttämötaiteen tutkijakoulun (Sibelius-Akatemia) materiaalia talletetaan JAPAN arkistoihin. JAPAN aineistoa käytetään Suomen virtuaaliyliopistossa Mäkelän

koostamalla kursseilla *Suomalaisuus populaarimusiikissa* ja *State of Sound: Popular Music and Nationality*. JAPAN aineistosta on koottu opetusministeriön oppimateriaalisivuille lukio-opetusta varten *Suomalaisen jazzin vuosisata* -osio.

JAPA tiivistää kotimaista arkistoyhteistyötä järjestämällä kokoelma- ja hankintapolitiikkaa koskevan seminaarin. JAPA myös osallistuu pohjoismaisten jazzarkistojen yhteistyö- ja suunnittelukokoukseen Oslossa.

1.7. Tiedotus- ja julkaisutoiminta

Tiedotustoiminnasta vastaa arkistonjohtaja sekä hallituksen valitsema työvaliokunta. Tärkeimpiä areenoita ovat JAPAN kotisivut, Facebook sekä kahdesti vuodessa ilmestyvä jäsentiedote *Mappi*. Maaret Storgårds kirjoittaa *Jazzrytmit* -lehteen kolumnia ”Suomijazzin lisämuisti”.

JAPA julkaisee 2011 Risto Kukkosen ja Ari Poutiaisen toimittaman artikkelikokoelman jazziskelmästä ja aloittaa sähköisten kirjojen julkaisusarjan pohjoismaisen jazzkonferenssin esitelmäkokoelmalla. JAPA myös suunnittelee uutta Erik Lindström -levyä.

1.8. Näyttelytoiminta

Kokoontaitettavista kehikoista muodostuva *Suomijazzin svengaava historia* esittelee ilmiöitä ja musiikintekijöitä 1920-luvulta nykyaikaan. Näyttelyllä on tärkeä rooli JAPAN toiminnassa pääkaupunkiseudun ulkopuolella. Se kiertää eri puolilla Suomea 2011. Populaarimusiikin verkkomuseon Pomusin sivuilla on esillä suomalaisen jazzin historiaa valottava erikoisnäyttely.

1.9. Konsertit

Erik Lindströmin rahaston palkintotilaisuus pidetään Storyville-klubilla Helsingissä toukokuussa.

1.10. Edustukset

JAPAN hallituksen jäsenet toimivat muun muassa seuraavissa laitoksissa ja järjestöissä: Sibelius-Akatemia, Pop & Jazz Konservatorio, Säveltäjät ja Sanoittajat ELVIS ry, Maailman musiikin keskus, Music Export Finland, Suomen Jazzliitto ja Populaarimusiikin verkkomuseo Pomus.

Arkistonjohtaja Janne Mäkelä toimii Digiwikin johtoryhmässä, Kansallinen digitaalinen kirjasto -hankkeen teknisessä asiantuntijaryhmässä, Musiikin ja näyttämötaiteen valtakunnallisen tutkijakoulun ohjausryhmässä ja Kansainvälisen äänite- ja audiovisuaalisten arkistojen järjestön (IASA) Suomen yhteyshenkilönä. Mäkelä on lisäksi erilaisissa tieteellisissä tehtävissä, muun muassa Turun yliopiston dosenttina ja Populaarikulttuurin tutkimuslaitoksen (IIPC) toimeenpanoryhmässä. JAPAN henkilökunta kiertää esittäytymässä konserteissa, festivaaleilla, julkaisutilaisuuksissa, Helsingin musiikkimessuilla, tutkijaseminaareissa ja muissa vastaavissa tapahtumissa. JAPA on mukana vuosittain jakamassa Suomen jazzlegendat -tunnustuspalkintoa.

1.11. Erik Lindströmin rahasto

JAPA on hallinnoinut vuodesta 2003 Erik Lindströmin rahastoa. Vuonna 2011 rahastosta jaetaan vähintään yksi apuraha nuoren suomalaisen muusikon toimintaan ulkomailla.

2. Talous

2.1. Valtionavustus

Opetusministeriön myöntämä valtionapu (135.000 euroa 2010) on JAPAN toiminnan perusta. Vuodelle 2011 haetaan 145.000 euron valtionapua.

2.2. Helsingin kaupungin tuki

JAPA on saanut Helsingin kaupungin kulttuuriyhdistysten avustusta (2000 euroa 2010). Vuonna 2011 JAPA dokumentoi Helsingin levykauppoja, lainaa jazznäyttelyä kulttuurikeskuksille ja tekee Digiwiki-yhteistyötä Helsingin kaupunginmuseon kanssa. Toiminta-avustusta haetaan 3000 euroa.

2.3. Muu ulkopuolinen rahoitus

Säätiöiltä ja rahastoilta haetaan apurahaa pääasiassa tilavuokriin ja julkaisutoimintaan.

2.4. Oma varainhankinta

JAPA saa vuonna 2011 arviolta 10.000 euroa julkaisutoiminnasta, kannatusyhdistyksen jäsenmaksuista ja yhden toimistohuoneen vuokraamisesta tutkijakäyttöön. Oman varainhankinnan ja muun ulkopuolisen rahoituksen tuotoksi on budjetoitu 112.000 euroa.

3. Toimitilat ja henkilöstö

JAPA vuokrasi heinäkuussa 2010 IVG Polarilta uudet 253 m²:n toimitilat Sörnäisten rantatie 25:stä. Toimistotiloissa sijaitsevat työhuoneet, taukotilat, kokoushuone ja digitointipisteet. Kaksi huonetta on varattu asiakastiloiksi. Yhteen huoneeseen JAPA on ottanut tutkijan alivuokralaiseksi. Arkistotilat (380 hyllymetriä) on vuokrattu samasta rakennuksesta Työväen Arkistolta. Lisäksi Hyvinkäältä on vuokrattu väliaikaista hallitilaa Dicentia-aineistolle (ks. 1.1). Aikaisempaan tilanteeseen verrattuna tilakulut ovat yli kolminkertaistuneet. Kulut pyritään kattamaan pääosin valtionavustuksella mutta myös muilla avustuksilla ja omilla vuokratuloilla.

JAPAlla on kaksi vakinaista työntekijää: arkistonjohtaja, FT, dosentti Janne Mäkelä (Juha Henrikssonin sijaisena 31.12.2011 asti) sekä amanuenssi, FM Maaret Storgårds. Vuonna 2011 Mäkelä toimii johtajantyössään osa-aikaisesti 14 päivää kuukaudessa tutkimusvapaan vuoksi. Määräaikaisena digitoijana ja suunnittelijana toimii Jouni Eerola. Arkisto on lisäksi palkannut Marja Hyvärisen, Henri Nevalan ja Ville Tolvasen digitoijiksi kesäkuun 2011 loppuun asti.

4. Hankinnat

JAPA on muuton yhteydessä täydentänyt kalusteitaan ja ajanmukaistanut laitteistojaan opetusministeriön erityisavustuksen turvin. Vuonna 2011 aineiston tallentamiseen hankitaan muun muassa LTO3-magneettinauhoja, julistelaatikosto ja turvakaappi. Laitteistolle ja tallennusmateriaalille on budjetoitu 5600 euroa.